

УДК 332.1

ПОРУШЕНІ ЗЕМЛІ ЛЬВІВЩИНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ

А. С. Павлик

студентка 4 курсу, група ЗВК-1, навчально-науковий інститут агроєкології та землеустрою
Науковий керівник – к.т.н., доцент С. М. Остапчук

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Досліджено порушені та рекультивовані землі Львівщини. Наведено їх площу та класифікацію адміністративних районів області за площею порушень ґрунтового покриття. Подано землі у плані рекультиваційних робіт.

Ключові слова: порушені землі, рекультивація, відновлення ґрунтового покриття.

Исследованы нарушенные и рекультивированные земли Львовщины. Приведены их площадь и классификация административных районов области по площади нарушений почвенного покрова. Подано земли в плане рекультивационных работ.

Ключевые слова: нарушенные земли, рекультивация, восстановление почвенного покрова.

An area of damaged and recultivated lands is investigated. Provided area of damaged territories and classification of administrative districts in Lviv Region by the area of soil coverage damages. The most problematic lands in aspect of recultivation work are provided.

Keywords: damaged lands, recultivation, soil restoring.

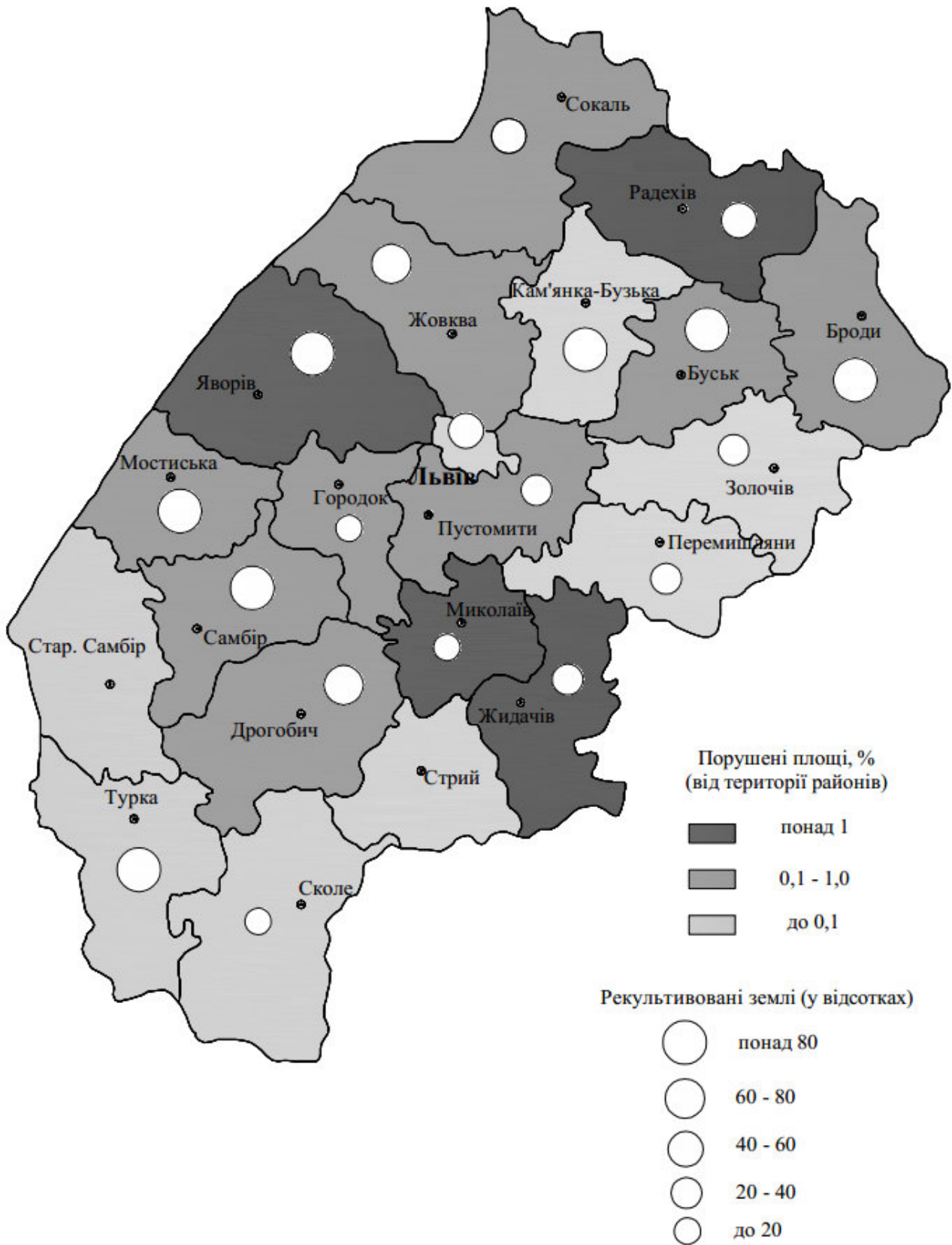
Проблема порушених земель на сьогоднішній день є досить актуальною.

Згідно закону України «Про охорону земель» (стаття 1), порушені землі - землі, що втратили свою господарську та екологічну цінність через порушення ґрунтового покриття внаслідок виробничої діяльності людини або дії природних явищ [1].

Розвиток гірничо-видобувної промисловості, ведення інтенсивних геологорозвідувальних робіт та спорудження промислових об'єктів зумовили низку негативних екологічних наслідків: відчуження значних площ сільськогосподарського та лісгосподарського використання, деградацію земель, порушення цілісності ґрунтового покриття та рослинності, скидання в ріки мінералізованих вод, активізацію карстових процесів, зсувів тощо. Усе це призводить до необхідності розроблення науково обґрунтованих заходів із рекультивації порушених земель та повернення їх у народногосподарське використання [2].

Рекультивація земель — це комплекс організаційних, технічних, біотехнологічних та правових заходів, здійснюваних з метою відновлення ґрунтового покриття, поліпшення стану та продуктивності порушених земель [3].

Роботами вітчизняних дослідників, а саме М.Є. Бекаревича, М.Т. Масюка та ін., висвітлено багато найважливіших питань рекультивації порушених земель, що дозволило удосконалити технологію розкривних робіт, запропонувати класифікацію гірських порід за ступенем придатності для використання в землеробстві і лісоводстві, розробити рекомендації щодо гірськотехнічного та біологічного етапів рекультивації, які забезпечують прийнятні екологічні умови для агрофітоценозів і виключають негативний вплив токсичних порід [2, 4].

Рисункок. Порушені та рекультивовані землі

Основне завдання рекультивації полягає в тому, щоб виконати комплекс спеціальних робіт і заходів, довести порушені землі до стану, придатного для їх використання у сільському, лісовому, рибному господарствах, для промислового та комунального будівництва, створення тепличних господарств і зон відпочинку [5].

Метою даної роботи є дослідження порушених земель Львівської області та шляхів їх рекультивації.

За даними Головного управління статистики у Львівській області загальна площа порушених земель на її території становить 11986 га, а рекультивовано з них 7430 га [6].

Серед адміністративних районів Львівської області найбільші площі порушених земель характерні для Яворівського (3521 га), Радехівського (1912 га), Жидачівського (1456 га) та Миколаївського районів (917 га). Найменше порушених земель є у Старосамбірському, Золочівському, Турківському та Стрийському районах (до 65 га).

Частка ж порушених площ від загальної площі території для області становить 0,55% (найбільша у Яворівському – 2,28%, найменша у Старосамбірському і Золочівському районах – до 0,02%). Різна величина частки порушених земель від загальної площі району дала підставу для виконаної нами класифікації адміністративних районів за цим показником: райони з незначною порушеною площею – менше 0,1% ; середньо порушеною площею – від 0,1 до 1% та значно порушеною площею ґрунтового покриття – порушені території перевищують 1% від загальної площі району.

Наявність значної площі порушених земель на території Львівщини зумовлює необхідність проведення рекультиваційних робіт. Оскільки процес поновлення шару ґрунту забирає багато часу та коштів, то це зумовило незначну площу поліпшених земель, що становить загалом по області 7430 га. Слід зазначити, що найкраще за цим показником виглядають Бродівський, Буський, Кам'янка-Бузький і Яворівський райони (частка рекультивованої площі 95-100%), а найгірша ситуація у Городецькому і Сколівському районах (частка рекультивованої площі до 11%).

При виконанні досліджень нами було створено авторський оригінал карти «Порушені та рекультивовані землі» (див рис.). Для відображення тематичної інформації було використано спосіб картограм та картодіаграм. Способом картограм відображено частку порушених територій від загальної площі району. Круговими діаграмами ж показано частку рекультивованих земель.

Для запобігання зазначених вище проблем, необхідним може бути засадження місцевості необхідними культурами, внесення добрив та інші заходи. Слід звернути увагу на те, що потрібно виявити умови пристосування тієї чи іншої рослини до фізико-географічних та кліматичних умов. Такі питання потребують уже окремих досліджень.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про охорону земель» м. Київ, 19 червня 2003 року.
2. Кучерявий В.П. Рекультивація та фітомеліорація / В.П. Кучерявий, Я.В. Генік, А.П. Дида, М.М. Колодко. – Львів : ГАФСА, 2006. – 116 с.
3. М. В. Шульга. Земельне право України. – Київ, 2004. - 368 с.
4. Бекаревич Н.Е., Масюк Н.Т., Моргун В.В., Кулинич В.В., Мыщук А.А. Основные итоги исследований по рекультивации земель Керченского железорудного месторождения // Мат. международной научн. конф., посвященной 90-летию со дня рождения проф. Н. Е. Бекаревича "Земельные ресурсы Украины: рекультивация, рациональное использование и охрана". – Днепропетровск. – 1996. – С. 57.
5. Кривов В. М. Охорона та використання земель: Методичний посібник. – Київ, 2010.
6. Довкілля Львівщини. Статистичний зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2008. – 107